

Karkkilan kaupungin hallintosääntö

Kaupunginvaltuusto 10.9.2017 § 31

Päivitetty Kaupunginvaltuusto 10.09.2018 § 46

Päivitetty Kaupunginvaltuusto 20.4.2020 §:t 46 ja 83

Sisällys

1 luku Soveltaminen	1
1 § Tarkoitus	1
2 § Soveltamisjärjestys.....	1
2 luku Toimielimet, viranhaltijat ja ratkaisuvälit.....	1
3 § Luottamushenkilöorganisaatio.....	1
4 § Jäsenet.....	1
5 § Jäsenten valitseminen.....	2
6 § Läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksissa	2
7 § Kaupunginhallituksen edustus.....	2
8 § Kaupunginhallituksen ja lautakuntien yleinen ratkaisuvälit.....	2
9 § Kaupunginhallituksen ja lautakuntien toimiala sekä erityinen ratkaisuvälit...3	
10 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät.....	8
11 § Henkilöstöorganisaatio	9
12 § Johtoryhmä	9
13 § Konsernijohto ja konsernijohdon tehtävät.....	9
14 § Toimialajohtajan tehtävä ja yleinen ratkaisuvälit.....	10
15 § Palvelupäällikön ja palveluyksikön vastaavan tehtävä ja yleinen ratkaisuvälit.....	10
16 § Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden ratkaisuvälit	11
17 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan ja vapaa-aikalautakunnan alaisten viranhaltijoiden ratkaisuvälit.....	13
18 § Teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan alaisten viranhaltijoiden ratkaisuvälit.....	16
19 § Ratkaisuvälit henkilöstöä koskevissa asioissa	22
20 § Toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta ratkaisuvallan siirrossa	23
3 luku Talous.....	24
21 § Talousarvio.....	24
22 § Talousarvion muutokset.....	24

23 § Poistosuunnitelman hyväksyminen	24
24 § Rahatoimen hoitaminen.....	24
25 § Riskienhallinta.....	25
4 luku Hallinnon ja talouden tarkastus	25
26 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta.....	25
27 § Tarkastuslautakunnan kokoukset	25
28 § Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	25
29 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät	26
30 § Tilintarkastusyhteisön valinta.....	26
31 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät	26
32 § Tilintarkastajan ilmoitukset.....	26
33 § Tilintarkastuskertomus.....	26
34 § Tarkastuslautakunnan valmistelu valtuustolle.....	26
5 luku Luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset	27
35 § Soveltamisala	27
36 § Kokouspalkkio	27
37 § Samana päivänä pidetyt kokoukset	28
38 § Vuosipalkkiot	28
39 § Vaalilainsäädännön edellyttämien toimielinten palkkiot	29
40 § Luottamushenkilöpöytäkirjanpitäjä	29
41 § Toimituspalkkiot	29
42 § Ansionmenetyskorvaus	29
43 § Matkakustannusten korvaaminen.....	30
44 § Vaatimusten esittäminen.....	30
45 § Palkkioiden ja korvausten maksamisaika.....	30
6 luku Kokousmenettelyä koskevat määräykset	30
46 § Luvun määräysten soveltaminen.....	31
47 § Kokousaika ja -paikka	31
48 § Kokouksen koollekutsuminen.....	31

49 § Jatkokokous.....	31
50 § Varajäsenen kutsuminen.....	31
51 § Kokouksen pitäminen.....	31
52 § Kokouksen johtaminen.....	31
53 § Tilapäinen puheenjohtaja.....	32
54 § Esittely.....	32
55 § Esteellisyyden toteaminen.....	32
56 § Äänestys ja vaalit.....	32
57 § Toimielimen pöytäkirjan laatiminen, tarkastaminen ja nähtävänä pitäminen.....	32
58 § Kaupunginhallituksen ja lautakunnan otto-oikeus.....	34
59 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen.....	34
7 Luku Valtuusto.....	34
Yleiset määräykset.....	34
60 § Valtuuston toiminnan järjestelyt.....	34
61 § Valtuustoryhmän muodostaminen.....	35
62 § Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen.....	35
63 § Istumajärjestys.....	35
Valtuutetun aloiteoikeus.....	35
64 § Valtuutettujen aloitteet.....	35
65 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys.....	36
66 § Kyselytunti.....	36
Valtuuston kokoukset.....	37
67 § Kokouskutsu.....	37
68 § Esityslista.....	37
69 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla.....	37
70 § Varavaltuutetun kutsuminen.....	37
71 § Läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston kokouksessa.....	38

72 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja	38
73 § Nimenhuuto	38
74 § Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut	38
75 § Asioiden käsittelyjärjestys.....	39
76 § Puheenvuorot	39
77 § Puheenvuorojen käyttäminen	40
78 § Pöydällepanoehdotus	40
79 § Ehdotukset	40
80 § Äänestystapa.....	40
81 § Äänestysjärjestys.....	41
82 § Toimenpidealoite.....	41
83 § Sähköinen kokous	41
Vaalit.....	41
84 § Yleiset määräykset	41
85 § Enemmistövaali	42
86 § Valtuuston vaalilautakunta	42
87 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto.....	42
88 § Ehdokaslistojen laatiminen	42
89 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen.....	43
90 § Ehdokaslistojen yhdistelmä	43
91 § Vaalitoimitus.....	43
92 § Vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen.....	43
Pöytäkirja	43
93 § Pöytäkirja.....	43
94 § Pöytäkirjan tarkastus.....	44
95 § Päätöksen tiedoksianto kunnan jäsenille.....	44
8 luku Erinäiset määräykset.....	44
96 § Kaupungin nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoittaminen	44

97 § Kaupungin asukkaiden aloitteet	44
9. Voimaantulosäännökset.....	45

1 luku Soveltaminen

1 § Tarkoitus

Hallintosäännöllä määrätään Karkkilan kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, taloudesta, hallinnon ja talouden tarkastuksesta, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä, valtuustoon toiminnasta ja luottamushenkilöiden etuuksista.

2 § Soveltamisjärjestys

Hallintosäännön ohella kaupungin hallintoa, päätöksentekoa ja taloudenhoitoa ohjataan valtuuston, kaupunginhallituksen sekä muiden toimielinten ja viranhaltijoiden toimivaltansa rajoissa antamalla määräyksillä. Määräykset ovat toissijaisia suhteessa hallintosääntöön. Määräykset tulee olla nähtävillä kaupungin kirjaamossa.

2 luku Toimielimet, viranhaltijat ja ratkaisuvälit

3 § Luottamushenkilöorganisaatio

Luottamushenkilöorganisaation muodostavat kaupunginvaltuusto, tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus ja sen alaiset jaostot ja toimikunnat, toimialoilla toimivat lautakunnat sekä teknisen lautakunnan alainen tiejaosto. Keskusvaalilautakunnasta sekä vaalilautakunnasta ja -toimikunnasta on säädetty erikseen vaalilaissa.

Kaupungissa on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto, joiden asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus.

4 § Jäsenet

Luottamushenkilötoimielimet ja niiden jäsenmäärät ovat seuraavat:

Kaupunginvaltuusto 35

Tarkastuslautakunta 4-7

Kaupunginhallitus 7-11

Kasvatus- ja opetuslautakunta 7-11

Vapaa-aikalautakunta 7-11

Tekninen lautakunta 7-11

Tiejaosto 3

Ympäristölautakunta 7-11

5 § Jäsenten valitseminen

Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallituksen ja sen alaisten jaostojen sekä toimialoilla toimivien lautakuntien jäsenet. Tekninen lautakunta valitsee tiejaoston jäsenet. Kaupunginhallituksen ja lautakuntien puheenjohtajaksi voidaan valita vain valtuutettuja tai varavaltuutettuja lukuun ottamatta keskusvaalilautakuntaa.

6 § Läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksissa

Läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksessa on valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla.

Muun toimielimen kokouksessa lukuun ottamatta tarkastuslautakuntaa, keskusvaalilautakuntaa, vaalilautakuntaa, vaalitoimikuntaa sekä tiejaostoa läsnäolo- ja puheoikeus on kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja kaupunginjohtajalla.

Muiden kuin edellä mainittujen henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimielin.

7 § Kaupunginhallituksen edustus

Kaupunginhallitus nimeää edustajansa kaupungin toimielimiin lukuun ottamatta tarkastuslautakuntaa, keskusvaalilautakuntaa, vaalilautakuntaa, vaalitoimikuntaa sekä tiejaostoa. Edustajaksi voidaan nimetä kaupunginhallituksen jäsen tai varajäsen.

8 § Kaupunginhallituksen ja lautakuntien yleinen ratkaisovalta

Kaupunginhallitus ja lautakunnat toimialallaan

1. vastaa kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden ja voimavarojen mukaisesti palveluista ja niiden kehittämisestä,
2. vastaa voimavarojen kohdentamisesta ja tavoitteiden asettamisesta alaisilleen toiminnoille siten, että toimintaan liittyvät strategiset kokonaistavoitteet saavutetaan kaupungin kokonaisedun mukaisesti,
3. vastaa niiden asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta, jotka lain, asetuksen tai muun määräyksen perusteella kuuluvat toimielimen toimialaan,
4. huolehtii toimialansa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta,
5. seuraa toimialansa yleistä kehitystä sekä tekee sitä koskevat aloitteet ja esitykset,
6. antaa tarvittaessa lausuntoja toimialaansa liittyvissä asioissa, mikäli kaupunginhallitus ei ole pidättänyt puhevallan käyttämisen oikeutta itsellään,
7. tekee toimialaansa koskevan ehdotuksen talousarvioksi ja -suunnitelmaksi sekä huolehtii talousarvion täytäntöönpanosta ja seurannasta annettujen ohjeiden mukaisesti,

8. antaa vuosittain toimintakertomuksen, joka sisältää myös selvityksen taloussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden toteutumasta ja arvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä,
9. päättää perittävistä korvauksista, maksuista ja taksoista ja niiden perusteista,
10. päättää toimintaansa koskevista ohjelmista, tarveselvityksistä, hanke- ja muista suunnitelmista, hankinnoista sekä ostopalvelu- ja muista sopimuksista valtuuston määräämissä rajoissa,
11. päättää luottamushenkilöiden koulutuksesta,
12. päättää avustusmäärärahojen jakamisesta,
13. päättää helpotuksista tai vapautuksista maksun tai korvauksen suorittamisesta sekä vahingonkorvauksista valtuuston määräämissä rajoissa

9 § Kaupunginhallituksen ja lautakuntien toimiala sekä erityinen ratkaisovalta

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvat maankäyttö, elinkeino- ja työllisyysasiat, joukkoliikenne, maaseutuasiat, sosiaali- ja terveystalouden omistajaohjaus, henkilöstöpolitiikka, viestintä, keskitetyt hallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelut.

Sen lisäksi mitä muuten on säädetty ja määrätty, kaupunginhallitus päättää seuraavista asioista:

1. kiinteän omaisuuden ostosta ja vaihdosta kaupunginvaltuuston talousarvion vahvistamisen yhteydessä tai erikseen päättämien euromääräisten rajojen ja yleisten perusteiden mukaan,
2. kaupungin hankintoja koskevista ohjeista kaupunginvaltuuston talousarvion vahvistamisen yhteydessä tai erikseen päättämien euromääräisten rajojen ja yleisten perusteiden mukaan,
3. irtaimen omaisuuden ja arvopaperien luovutuksesta, lukuun ottamatta asuin- ja liikehuoneistojen vuokrausta, kaupunginvaltuuston talousarvion vahvistamisen yhteydessä tai erikseen päättämien euromääräisten rajojen ja yleisten perusteiden mukaan,
4. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja täytäntöönpanoa koskevista ohjeista,
5. kaupungin elinkeinoasioiden järjestämisestä ja sen vaatimasta yhteydenpidosta eri sidosryhmiin;

6. selityksen antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen kaupunginhallituksen voidessa yhtyä kaupunginvaltuuston päätökseen,
7. asiakirjoista perittävistä lunastuksista,
8. tiedottamisen yleisten ohjeiden antamisesta,
9. verotuslainsäädännön mukaisesta toimivallan käytöstä,
10. perinnön hakemisesta ja kaupungille uskotun valtion perinnön vastaanottamisesta sekä kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen hoitoa ja käyttöä koskevien tarpeellisten ohjeiden antamisesta,
11. talousarviolainojen ottamisesta,
12. kuntatodistuksista kaupunginvaltuuston talousarvion vahvistamisen yhteydessä tai erikseen päättämien euromääräisten rajojen ja yleisten perusteiden mukaan,
13. tilapäislainan ottamisesta kaupunginvaltuuston talousarvion vahvistamisen yhteydessä tai erikseen päättämien euromääräisten rajojen ja yleisten perusteiden mukaan,
14. kassavarojen sijoittamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymien sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti,
15. kaupungin tilien käyttöoikeudesta,
16. kassojen perustamisesta ja niiden suuruudesta,
17. saatavien poistoista,
18. kaupungille annettujen vakuuksien hyväksymisestä, valvomisesta tai vapauttamisesta,
19. luottamushenkilöiden etuuksista,
20. kaupungin edustajien valitsemisesta kaupunginhallituksen tai lautakunnan alaisiin kuntien yhteisiin peruskunnassa lauta-, johtokuntia tai jaostoja vastaaviin toimielimiin ja niiden työryhmiin sekä lisäksi niiden yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungilla on puhevalta sekä tarvittavien toimintaohjeiden antamisesta,
21. kansainvälisistä asioista,
22. kaupungin etuosto-oikeuden käyttämisestä ja lunastustoimenpiteiden käyttämisestä,
23. yleiskaavan, asemakaavan tai niiden muutosten laatimisesta,

24. asemakaavaluonnoksen ja –ehdotuksen nähtäville asettamisesta,
25. kaavoituskatsauksen ja -ohjelman hyväksymisestä,
26. asemakaavan ajanmukaisuuden arvioimisesta,
27. vaikutuksiltaan vähäisten asemakaavojen hyväksymisestä,
28. maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamista maankäytösopimuksista sekä kehittämiskorvauksen määräämisestä,
29. maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisten poikkeamispäätösten antamisesta ja rakennusluvan erityisten edellytysten ratkaisemisesta suunnittelutarvealueella
30. päättää poikkeamisluvista uuden rakennuksen rakentamisesta ranta-alueella, jolla ei ole voimassa MRL 72 §:n 1 momentissa tarkoitettua kaavaa, ellei kyse ole olemassa olevan asuinrakennuksen laajentamisesta tai korvaamisesta
31. päättää vähäisestä suuremmasta poikkeamisesta asemakaavassa osoitetusta tontti- ja rakennuspaikkakohtaisesta kokonaisrakennusoikeudesta taikka vähäisestä suuremmasta rakennusoikeuden osoittamisesta alueelle, jolle asemakaavassa ei ole osoitettu rakennusoikeutta
32. päättää poikkeamisesta rakennuksen suojelua koskevasta kaavamääräyksestä
33. päättää poikkeamisesta MRL:n 53 §:n 3 momentissa tarkoitettua asemakaavan hyväksymisestä johtuvasta rakennuskiellosta
34. rakennustapaohjeiden hyväksymisestä

Asiat ratkaistaan kaupunginhallituksen kokouksissa kaupunginjohtajan esittelystä. Esittelijän poissa ollessa tai ollessa esteellinen toimii esittelijänä se viranhaltija, jonka tehtävänä on tällöin muidenkin kaupunginjohtajan virkatehtävien hoitaminen.

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunnan toimialaan kuuluu varhaiskasvatus, esiopetus, opetustoiminta ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä muut sivistystoimeen kuuluvat tehtävät sen mukaan kuin muualla on säädetty tai määrätty.

Sen lisäksi mitä muuten on säädetty ja määrätty, kasvatus- ja opetuslautakunta päättää seuraavista asioista:

1. koulutuksen järjestämisluvan hakemisesta,
2. kokeiluluvan hakemisesta,

3. yhteistyöstä muiden lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa sekä koulutuspalvelujen hankkimisesta ulkopuolisilta,
4. oppilaaksi ja opiskelijaksi ottamisen perusteista,
5. päivähoidon, esiopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan ja koulutuksen järjestämispaikoista,
6. esi- ja perusopetuksen ja lukion työ- ja loma-ajoista,
7. tuntikehyksen jaosta vuosittain kouluille,
8. kuntakohtaisista varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen suunnitelmista,
9. kuntakohtaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmasta,
10. erityisen tuen päätöksen tekemisestä perusopetuksessa ja oppivelvollisuutta edeltävässä esiopetuksessa, mikäli päätös tehdään vastoin huoltajan tahtoa,
11. kasvatuksen ja koulutuksen arvioinnista,
12. järjestyssääntöjen hyväksymisestä,
13. oppilaan ja opiskelijan erottamisesta määrääjäksi,
14. opiskelijan pidättämisestä opiskelusta rikostutkinnan ajaksi,

Lautakunnan kokouksessa asiat ratkaistaan sivistystoimialan toimialajohtajan esittelystä. Esittelijän poissa ollessa tai ollessa esteellinen esittelijänä toimii se viranhaltija, jonka tehtävänä on tällöin hoitaa ao. esittelijän muutkin virkatehtävät.

Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunnan toimialaan kuuluu kirjasto-, museo- ja kulttuuritoiminta, liikunta- ja nuorisotoiminta, terveysliikunnan edistäminen, järjestötoiminnan tukeminen sekä vapaan sivistystyön toiminta.

Sen lisäksi mitä muuten on säädetty ja määrätty, vapaa-aikalautakunta päättää seuraavista asioista:

1. vapaan sivistystyön mukaisen oppilaitoksen ylläpitämisluvan hakemisesta,
2. vapaan sivistystyön koulutuksesta ja sen laajuudesta ylläpitämisluvan rajoissa,
3. vapaan sivistystyön toimintasuunnitelman hyväksymisestä
4. kirjaston aukioloajoista

Lautakunnan kokouksessa asiat ratkaistaan sivistystoimialan toimialajohtajan esittelystä. Esittelijän poissa ollessa tai ollessa esteellinen esittelijänä toimii se viranhaltija, jonka tehtävänä on tällöin hoitaa ao. esittelijän muutkin virkatehtävät.

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunnan toimialaan kuuluu asunto-, toimitila- ja kiinteistöhallinta, rakennuttaminen, rakentaminen, toimitila- ja ravitsemuspalvelut, liikenneväylät, yleiset alueet, kuntatekniikka, vesihuolto, pelastustoiminta ja kaavoitus.

Sen lisäksi mitä muuten on säädetty ja määrätty, tekninen lautakunta päättää seuraavista asioista:

1. kiinteän omaisuuden myynnistä, vuokrauksesta ja muusta luovutuksesta kaupunginvaltuuston talousarvion vahvistamisen yhteydessä tai erikseen päättämien euromääräisten rajojen ja yleisten perusteiden mukaan,
2. irtaimen omaisuuden ja arvopaperien luovutuksen osalta asuin- ja liikehuoneistojen vuokrauksesta kaupunginvaltuuston talousarvion vahvistamisen yhteydessä tai erikseen päättämien euromääräisten rajojen ja yleisten perusteiden mukaan,
3. asuntolainsäädännön ja siihen liittyvien säännösten täytäntöönpanoon liittyvistä asioista,
4. ulkoilulain asioista,
5. kaavoitusasioiden valmistelusta
6. päättää asemakaavoitukseen liittyvästä rakentamiskiellosta ja toimenpiderajoituksesta yleiskaavaa ja asemakaavaa laadittaessa,
7. päättää sitovan ja erillisen tonttijaon hyväksymisestä,

Lautakunnan kokouksessa asiat ratkaistaan teknisen toimialan toimialajohtajan esittelystä. Esittelijän poissa ollessa tai ollessa esteellinen esittelijänä toimii se viranhaltija, jonka tehtävänä on tällöin hoitaa ao. esittelijän muutkin virkatehtävät.

Tiejaosto

Tiejaoston toimialaan kuuluu yksityistielain mukaiset tehtävät.

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan toimialaan kuuluu rakennusvalvonta, luonnon- ja ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto.

Ympäristölautakunta toimii kaupungin rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena.

Sen lisäksi mitä muuten on säädetty ja määrätty, ympäristölautakunta päättää seuraavista asioista:

1. valvoo alueellisen ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon toimintaa koskevan yhteistoimintasopimuksen noudattamista
2. antaa kaupungin lausunnot luonnonsuojelualueiden perustamisesta, suojeltavista luontotyypeistä ja luonnonsuojeluohjelmista ja maisema-alue-ehdotuksista sekä edistää luonnon ja maisemansuojelua sekä luonnon monimuotoisuutta
3. tekee rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 5 §:n esityksen ja antaa em. lain 7 §:n mukaisen lausunnon rakennuksen suojelemisesta
4. antaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lainsäädännön mukaiset kaupungin lausunnot
5. päättää maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamista rakentamiskehotuksista.
6. toimii maankäyttö- ja rakennuslain 103 d, f, g, j ja k:n ja § 161a (veden johtaminen ja ojittaminen) mukaisena viranomaisena ja monijäsenisenä toimielimenä.
7. päättää ympäristönsuojelulain 156d §:n mukaisesta poikkeamisesta talousjätevesien käsittelyvaatimuksista.
8. Päättää luonnonsuojelulaissa ja -asetuksessa kunnalle annetuista tehtävistä.
9. Päättää maasto- ja vesiliikennelain mukaisista kaupungin esityksistä ja lausunnoista.

Lautakunnan kokouksessa asiat ratkaistaan teknisen toimialan toimialajohtajan esittelystä. Esittelijän poissa ollessa tai ollessa esteellinen esittelijänä toimii se viranhaltija, jonka tehtävänä on tällöin hoitaa ao. esittelijän muutkin virkatehtävät.

10 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja

1. johtaa kaupunkistrategian sekä kaupunginhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kaupungin asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin,

2. vastaa kaupunginjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii kaupunginhallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla sekä
3. vastaa siitä, että kaupunginjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut
4. päättää kaupunginjohtajan virkavapaista, vuosilomista ja koulutuksista
5. hyväksyy kaupunginjohtajan matka-, puhelin-, edustus-, yms. laskut

11 § Henkilöstöorganisaatio

Kaupungin henkilöstöorganisaation toimintaa johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa kaupunginjohtaja. Henkilöstöorganisaatio jakautuu toimialoihin seuraavasti: Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii toimialoista erillinen Päätöksenteko ja johtaminen, jossa on tarvittaessa palveluyksiköitä, ja jota johtaa kaupunginjohtaja. Kaupungin toiminnat jakautuvat kolmeen toimialaan, jotka ovat hallinnon toimiala, tekninen toimiala ja sivistystoimiala. Toimialaa johtaa toimialajohtaja. Toimialat muodostuvat palvelualueista, jotka määrittelee kaupunginhallitus. Palvelualueita johtaa palvelupäällikkö. Palvelualueet voidaan jakaa palveluyksiköihin, josta päättää oman toimialansa osalta toimialajohtaja. Palveluyksiköitä johtaa palveluyksikön vastaava.

12 § Johtoryhmä

Kaupungin johtoryhmä käsittelee kaupungin toiminnan yleisiä linjauksia ja sovittaa yhteen eri toimialojen ja kaupungin muiden toimijoiden tavoitteet siten, että niiden toiminta tukee kaupunkistrategiaa ja koko kaupungin etua. Johtoryhmän tehtävänä on antaa tukea toiminnan kehittämisessä sekä osallistua tarvittaessa asioiden valmisteluun, valmistella strategiset linjaukset, käsitellä useampaa yksikköä koskevia henkilöstöasioita ja toiminnallisia, taloudellisia sekä organisaation muodostamiseen liittyviä asioita, sovittaa yhteen investointeja ja hankintoja sekä välittää tietoa.

Johtoryhmän puheenjohtajana toimii kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtaja nimeää johtoryhmän jäsenet. Johtoryhmässä tulee olla nimettynä henkilöstön edustaja. Johtoryhmä päättää itse kokous- ja päätöksentekomenettelystään.

13 § Konsernijohto ja konsernijohdon tehtävät

Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja toimialajohtajat.

Kaupunginhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,

4. antaa valtuustolle puolivuositain/neljännesvuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa,
7. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa päätöksiä,
8. antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
9. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
10. nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen sekä
11. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

14 § Toimialajohtajan tehtävä ja yleinen ratkaisovalta

Toimialajohtajan tehtävänä on toimialansa toiminnan, talouden ja henkilöstön johtaminen sen perustehtävän mukaisesti ja määritellyn toimialan puitteissa.

Toimialajohtaja:

1. päättää niistä toimialalle kuuluvista asioista, joita ei säännöllä tai muutoin ole määrätty muun viranhaltijan päätettäväksi,
2. valmistelee toimialansa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja vastaa niiden saavuttamisesta,
3. kehittää yhdessä toimielinten kanssa toimialansa toimintaprosesseja ja organisaatiota,
4. huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan täytäntöönpanosta,
5. kehittää yhteistoimintaa muiden kaupungin toimijoiden sekä yhteistyötahojen kanssa,
6. päättää työnjaosta ja henkilöstöressurssien jaosta toimialansa sisällä,
7. ratkaisee esimiehenä suoria alaisiaan koskevat henkilöstöasiat,
8. suorittaa muut kaupunginjohtajan määräämät tehtävät.

15 § Palvelupäällikön ja palveluyksikön vastaavan tehtävä ja yleinen ratkaisovalta

Palvelupäällikön ja palveluyksikön vastaavan tehtävänä on alaisensa toiminnan, talouden ja henkilöstön johtaminen sen perustehtävän mukaisesti ja määritellyn toimialan

piteissa. Palvelupäällikön ja palveluyksikön vastaava huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan täytäntöönpanosta.

16 § Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden ratkaisuvallta

Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtajan tehtävänä on sen lisäksi, mitä muuten on säädetty ja määrätty:

1. johtaa, valvoo ja kehittää kaupungin hallintoa ja taloutta sekä tehdä kaupunginhallitukselle tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä,
2. johtaa kaupungin strategiatyön valmistelua ja täytäntöönpanoa,
3. huolehtia kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä,
4. huolehtia kaupungin edunvalvonta mm. kuntayhteistyöasioissa sekä valtionhallintoon ja elinkeinoelämään liittyvissä asioissa,
5. päättää toimialojen välisestä työnjaosta ja niiden välisestä henkilöstöressin jaosta
6. ratkaista esimiehenä suoria alaisiaan koskevat henkilöstöasiat,
7. nimetä toimialajohtajien sijaiset
8. päättää kaupungin edustajien valitsemisesta niiden yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungilla on puhevalta sekä tarvittavien toimintaohjeiden antamisesta, ellei kaupunginhallitus ole toisin päättänyt
9. päättää kaupungin osallistumisesta tiedotus-, neuvottelu-, keskustelu- ja edustustilaisuuteen
10. päättää kaupungin palveluksessa oleville henkilöille kokonaan tai osittain vapautuksen myöntämisestä heidän velvollisuudesta korvata virka- tai työtehtävissä aiheuttamansa vahingot, ellei asianosainen ole aiheuttanut vahinkoa tahallaan tai törkeällä tuottamuksella
11. päättää kaupungin edustustilaisuuksista, jollei kaupunginhallitus yksittäistapauksissa toisin päättä
12. päättää järjestelyvarojen käytöstä,
13. päättää kaupungin vaakunan käyttöoikeudesta
14. päättää kaupungintalon aukiolosta

Kaupunginjohtajan sijaisena toimii hänen estyneenä ja esteellisenä ollessaan seuraavat:
1. hallinnon toimialan toimialajohtaja, 2. teknisen toimialan toimialajohtaja ja 3. sivistystoimialan toimialajohtaja.

Hallinnon toimialan toimialajohtaja

1. päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi sekä työsuhteenimikkeen muuttamisesta
2. valitsee työnantajan edustajat kunnallisen pääsopimuksen ja virka-työehtosopimusten mukaisiin neuvotteluihin
3. päättää paikallisten virka- ja työehtosopimusten hyväksymisestä
4. nimeää KT- yhteyshenkilön
5. hyväksyy yksityiskohtaiset toimintaohjeet henkilöstöasioissa
6. myöntää palveluaikaan perustuvat lisät
7. päättää aiheettomasti maksetun palkan takaisinperinnästä tai siitä luopumisesta
8. päättää vapautuksista ja korvauksista luottamusmies-, työsuoja- ja yhteistoimintatehtävistä
9. päättää työllistämistuella palkattavien henkilöiden ja siviilipalvelusta suorittavien henkilöiden ottamisesta kaupungin palvelukseen
10. päättää verohuojennuksista
11. päättää kaupungille annettujen vakuuksien hyväksymisestä, muuttamisesta, valvomisesta tai vapauttamisesta oman toimialansa osalta, jollei toisin ole säädetty laissa tai muutoin määrätty
12. päättää haltijavelkakirjojen luovuttamisesta
13. päättää alle 4.000 euron vahingonkorvauksen myöntämisestä toimialallaan tapauksissa, joissa kaupunki on katsottava korvausvelvolliseksi
14. päättää maksulykkäyksen myöntämisestä toimialallaan enintään 2 vuoden ajaksi, enintään 20.000 euron saatavalle
15. päättää kaupungin enintään 20.000 euron saatavien kuittaamisesta ja poistamisesta kaupungin kirjanpidosta
16. päättää perintätoimenpiteistä
17. päättää tilien avaamisesta ja lopettamisesta raha- ja rahoituslaitoksissa

18. päättää maksuliikennepankista
19. päättää luotto- ja maksukorteista
20. päättää lyhytaikaisten lainojen ottamisesta kaupunginvaltuuston päättämissä rajoissa
21. päättää leasingsopimuksista, jotka liittyvät irtaimen omaisuuden hankintaan
22. päättää irtaimen omaisuuden käytöstä poistamisesta ja luovuttamisesta
23. päättää käteiskassan perustamisesta, enimmäismäärästä, pohjakassasta ja kassanhoitajasta
24. päättää kassantarkastajista
25. päättää oman toimialansa osalta valtionavustusten sekä muiden avustusten hakemisesta sekä tilityksistä
26. päättää arkistotoimeen ja arkistonmuodostukseen liittyvistä asioista
27. päättää julkisten ilmoitusten taulun hoitajasta

Kaavoitusarkkitehti

1. päättää asemakaavan määräyksistä poikkeamisesta
2. päättää suunnittelutarveratkaisusta ja poikkeamisesta lukuun ottamatta niitä tapauksia, joissa kaupunginhallituksella on päätösvalta
3. lausunnot naapurikuntien poikkeamispäätöksistä ja suunnittelutarveratkaisuista
4. asemakaava-alueen katujen, teiden ja muiden alueiden nimien määrääminen, ellei niitä ole kaavassa määrätty tai jos kaavassa määrättyjä nimiä ei voida käyttää

17 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan ja vapaa-aikalautakunnan alaisten viranhaltijoiden ratkaisovalta

Sivistystoimialan toimialajohtaja

1. päättää oman toimialansa osalta valtionavustusten sekä muiden avustusten hakemisesta sekä tilityksistä
2. päättää kaupungille annettujen vakuuksien hyväksymisestä, muuttamisesta, valvomisesta tai vapauttamisesta oman toimialansa osalta, jollei toisin ole säädetty laissa tai muutoin määrätty

3. päättää alle 4.000 euron vahingonkorvauksen myöntämisestä toimialallaan tapauksissa, joissa kaupunki on katsottava korvausvelvolliseksi
4. päättää maksulykkäyksen myöntämisestä toimialallaan enintään 2 vuoden ajaksi, enintään 20.000 euron saatavalle
5. päättää muista kuin kasvatus- ja opetuslautakunnalle kuuluvista kuntakohtaisesta opetussuunnitelmasta ja lukuvuosisuunnitelmista, aamu- ja iltapäivätoimintasuunnitelmasta tai hankesuunnitelmista
6. päättää suppeista muutoksista ja päivityksistä kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan
7. päättää esiopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaikeista
8. päättää toimialaa koskevista tutkimusluvista

Varhaiskasvatuksen palvelualueen palvelupäällikkö

1. päättää päivähoitopaikan myöntämisestä
2. päättää päivähoitolapselle erityisestä syystä myönnettävistä kuljetuksista
3. päättää erityispäivähoitoa tarvitsevan lapsen tukitoimista
4. päättää asiakaskohtaisella maksusitoumuksella annettavista palveluista
5. päättää päivähoitomaksuista määräämisestä
6. päättää päivähoitomaksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä
7. päättää esiopetuspaikan myöntämisestä
8. päättää esiopetusoppilaiden harkinnanvaraisista kuljetuksista

Opetuksen palvelualueen palvelupäällikkö

1. päättää aamu- ja iltapäivätoimintamaksun määräämisestä
2. päättää aamu- ja iltapäivätoimintamaksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä
3. päättää oppilaan opetuksen järjestämispaikeista tai sen vaihtamisesta
4. päättää oppilaan koulunkäynnin aloittamisesta yhtä vuotta säädettyä aiemmin tai myöhemmin
5. päättää peruskoulun oppilaan opetuksen järjestämisestä väliaikaisesti muussa kuin omassa koulussa joko kokonaan tai jonkin aineen osalta

6. päättää erityisestä tuesta perusopetuksessa ja esiopetuksessa, mikäli toimenpiteelle on oppilaan huoltajan suostumus
7. päättää perusopetusoppilaiden harkinnanvaraisista kuljetuksista
8. päättää virka- ja työehtosopimuksen mukaisista lisistä

Rehtori

1. päättää aamu- ja iltapäivätoimintapaikan myöntämisestä
2. päättää peruskoulukuljetuksista lautakunnan hyväksymien perusteiden mukaisesti
3. päättää oppilaan opiskelun järjestämisestä poikkeuksellisesti
4. päättää kotiopetuksessa olevan oppivelvollisuuden edistymisen valvonnasta
5. päättää oppilaan vapauttamisesta tietyn oppiaineen opetuksesta
6. päättää opetuksen julkisuuden rajoittamisesta
7. päättää valitun aineen tai oppimäärän vaihtamisesta toiseksi
8. päättää tulkitsemis- ja avustajapalveluista ja erityisistä apuvälineistä
9. päättää poissaololuvasta yli 3 vuorokaudeksi
10. päättää opetuksen järjestämisestä määräaikaaisesti erotetulle oppilaalle
11. päättää kirjallisen varoituksen antamisesta oppilaalle
12. päättää oppilaan päättöarvioinnista, erotodistuksen ja oppimäärän suorittamisesta annettava todistuksen antamisesta
13. päättää oppilaaksi ottamisesta
14. päättää opetusryhmien muodostamisesta
15. päättää erityisen tuen statuksen oppilaalle annettavasta tuesta ja yksilöllistämisestä eri oppiaineissa

Lisäksi lukion osalta lukion rehtori

1. päättää muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisesta
2. päättää luvasta lukion suoritusajan pidennykseen
3. päättää oppilaan eronneeksi toteamisesta

4. päättää oppilaan opetuksesta vapauttamisesta

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen palvelupäällikkö

1. päättää liikunta- ja nuorisopalvelujen maksujen määräämisestä, alentamisesta ja perimättä jättämisestä vapaa-aikalautakunnan yleisten perusteiden mukaisesti

Museonjohtaja

1. päättää museokokoelman hoidosta vapaa-aikalautakunnan yleisten perusteiden mukaan
2. päättää maksujen määräämisestä, alentamisesta ja perimättä jättämisestä vapaa-aikalautakunnan yleisten perusteiden mukaisesti
3. päättää museon näyttelyistä ja tapahtumista

Kirjastonjohtaja

1. päättää kirjastokokoelman hoidosta vapaa-aikalautakunnan yleisten perusteiden mukaan
2. päättää maksujen määräämisestä, alentamisesta ja perimättä jättämisestä vapaa-aikalautakunnan yleisten perusteiden mukaisesti
3. päättää kirjastolain 15 §:n mukaisesta käyttökiellosta

Työväenopiston rehtori

1. päättää työväenopiston vuosittaisesta opetusohjelmasta
2. päättää kurssikohtaisista opiskelijamääristä ja opiskelijoiden alaikärajoista
3. päättää maksujen määräämisestä, alentamisesta ja perimättä jättämisestä vapaa-aikalautakunnan yleisten perusteiden mukaisesti

18 § Teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan alaisten viranhaltijoiden ratkaisovalta

Teknisen toimialan toimialajohtaja

1. päättää oman toimialansa osalta valtionavustusten sekä muiden avustusten hakemisesta sekä tilityksistä

2. päättää kaupungille annettujen vakuuksien hyväksymisestä, muuttamisesta, valvomisesta tai vapauttamisesta oman toimialansa osalta, jollei toisin ole säädetty laissa tai muutoin määrätty
3. päättää alle 4.000 euron vahingonkorvauksen myöntämisestä toimialallaan tapauksissa, joissa kaupunki on katsottava korvausvelvolliseksi
4. päättää maksulykkäyksen myöntämisestä toimialallaan enintään 2 vuoden ajaksi, enintään 20.000 euron saatavalle
5. päättää kaupungin lausunnosta mainontaan maantien varrella
6. päättää maanomistajalle maksattavaksi määrättävästä katualueen korvauksesta
7. päättää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen kunnalle kuuluvista avustusten ja lainojen myöntämisestä sekä niihin liittyvien lausuntojen antamisesta
8. päättää talousarviosta ja käyttösuunnitelmista johdetuista toimialaa koskevista yhteisistä työ-, hankinta- ja rakentamishjelmista
9. päättää tonttien ja tontinosien ja määräalojen myynnistä kaupunginvaltuuston talousarvion vahvistamisen yhteydessä tai erikseen päättämien euromääräisten rajojen ja yleisten perusteiden mukaan
10. päättää tonttien ja tontinosien ja määräalojen takaisinostosta kaupunginvaltuuston talousarvion vahvistamisen yhteydessä tai erikseen päättämien euromääräisten rajojen ja yleisten perusteiden mukaan tai teknisen lautakunnan päättämien yleisten perusteiden mukaan
11. päättää rakennusten sekä muiden rakenteiden ja laitteiden pääpiirustusten ja työselvitysten, rakennustapaselostusten ja kustannusarvioiden hyväksymisestä kaupunginvaltuuston vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti
12. päättää metsän ja muiden luonnonvarojen myynnistä
13. päättää suostumuksesta rakennuksen sijoittamiseen viittä metriä lähemmäksi kaupungin omistaman alueen rajaa
14. päättää erillisestä tonttijaosta
15. antaa rakennus- ym. lupahakemusten yhteydessä annettavat naapurilausunnot kunnan puolesta, silloin kun kunta on maanomistaja
16. päättää esityksestä maastoliikennerajoitukseksi
17. päättää moottorikelkkailureitin pitämisestä

Yhdyskuntatekniikan palvelualueen palvelupäällikkö

1. päättää yleisten alueiden käyttöoikeudesta

2. päättää yleisellä alueella olevien johtojen, laitteiden ja rakennelmien siirtämisestä
3. päättää katujen ja yleisten alueiden osittaisesta kunnossapidosta
4. päättää suostumuksesta kadulla tehtäviin töihin ja määräysten antamisesta
5. päättää kunnossapito- ja puhtaanapitovelvoitteen valvonnasta
6. päättää liikenteen ohjauslaitteista
7. päättää suostumuksesta liikenteen ohjauslaitteen asettamiselle
8. päättää taajamamerkin käyttämisestä
9. päättää lain ajoneuvojen siirtämisestä mukaan kunnalle kuuluvista asioista
10. päättää palvelualueellaan ulkopuolisten tilaamista töistä

Vesihuollon palvelualueen palvelupäällikkö

1. päättää vesihuoltolain 27-28 § :n mukaisten korvausten maksamisesta
2. päättää palvelualueellaan ulkopuolisten tilaamista töistä

Kiinteistöt ja toimitilat -palvelualueen palvelupäällikkö

1. päättää katualueen haltuunotosta
2. päättää palvelualueellaan ulkopuolisten tilaamista töistä
3. päättää kaupungin puhevallasta kiinteistönmuodostamisesta
4. päättää yleisen alueen lohkomisen hakemisesta
5. päättää hakemuksesta kiinteistönmääritykseksi
6. päättää rasitetoimituksen hakemisesta
7. päättää lausunnosta rakennusmaan järjestelyistä
8. päättää kaupungin kartaston käytöstä
9. päättää ilmoituksista tontin vuokraoikeuden siirrosta
10. päättää kaupungin asemakaavojen pohjakarttojen hyväksymisestä
11. päättää kaupungin lausunnosta lunastusasiassa

12. päättää kaupungin rakennusten ja kiinteistöjen sekä tonttien ja määräalojen vuokraamisesta kaupunginvaltuuston ja teknisen lautakunnan päättämien yleisten perusteiden mukaisesti, jota myöhemmin tullaan täydentämään lautakunnan erikseen päättämällä tontinvuokrausohjeistuksella
13. päättää omakoti-, rivitalo- ja asuinkerrostalotonttien varauksista kaupunginvaltuuston tai teknisen lautakunnan päättämien yleisten perusteiden mukaan
14. päättää asukkaiden valitsemisesta kaupungin määräysvallassa oleviin asuinrakennuksiin ja -huoneistoihin
15. päättää osoitmerkinnästä sekä asemakaava-alueiden ulkopuolella sijaitsevien teiden nimistä

Kaavoitusarkkitehti

1. päättää suostumuksesta lohkomiseen

Vastaava rakennustarkastaja ja rakennustarkastaja

1. toimii rakennusvalvontaviranomaisena maankäytön- ja rakennuslain mukaisissa tehtävissä lukuun ottamatta hallintopakkoa ja oikaisuvaatimusta koskevia asioita.
2. päättää rakennusluvasta, toimenpideluvasta, purkamisluvasta ja maisematyöluvasta ja niiden voimassaolon pidennykset
3. päättää purkamisilmoituksen perusteella purkamisen luvanvaraisuudesta
4. päättää rakennusjärjestyksessä ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluvien rakentamis- ja muiden toimenpiteiden luvanvaraisuudesta
5. päättää aloittamisoikeuden lupapäätöksen yhteydessä
6. päättää rakennustyön tai muun toimenpiteen keskeyttämisestä
7. päättää maankäyttö- ja rakennuslain 122 e §:n mukaisen työnjohtajan hyväksymisestä ja hyväksymisen peruuttamisesta
8. määrää päätöstensä osalta lupa- ja valvontamaksusta yksittäistapauksessa vahvistetun taksan mukaisesti
9. päättää suostumuksen antamisesta rakennustyöaikana poiketen lupapäätöksessä hyväksytystä suunnitelmasta
10. päättää vastuualuetta koskevien vakuuksien hyväksymisestä, muuttamisesta, valvomisesta ja vapauttamisesta rakennusvalvonnan osalta, jollei toisin ole säädetty laissa tai muutoin määrätty

11. päättää rakennusrasitteen perustamisesta, poistamisesta ja muuttamisesta
12. päättää kiinteistöjen yhteisjärjestelyistä, jos asemakaavan toteuttaminen sitä vaatii
13. päättää maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n mukaisista korttelialueen järjestelyistä
14. päättää rakennustyön loppuunsaattamisesta, mikäli päätökseen ei sisälly pakkokeinojen käyttämistä
15. päättää vähäisestä poikkeamisesta rakennuslupa-asian yhteydessä
16. päättää tilapäisen rakennuksen rakennusluvasta
17. päättää rakennuksen korkeusaseman hyväksymisestä ja asema-kaava-alueen ulkopuolella rakennuksen paikan tarkistamisesta
18. päättää luvan myöntämisestä rakennustyön haittojen välttämiseksi rakennettavalle työmaa-aidalle ja muille suojoitomenpiteistä
19. päättää rakennuttajavalvonnasta, asiantuntijatarkastuksesta, erityismenettelyn käyttämisestä ja ulkopuolisesta tarkastuksesta
20. päättää luonnollisen vedenjuoksun muuttamisesta aiheutuneen haitan korjaamisesta tai poistamisesta mikäli päätökseen ei sisälly pakkokeinojen käyttämistä
21. päättää rakennuksen kunnossapitovelvoitteesta, purkamisesta, käyttökiellosta ja ympäristön siistimisestä, mikäli päätökseen ei sisälly pakkokeinojen käyttämistä
22. päättää kevyen rakennelman ja pienehkön laitoksen poistamisesta, mikäli päätökseen ei sisälly pakkokeinojen käyttämistä
23. päättää yhdyskuntateknisen laitteiden sijoittamisesta, muuttamisesta ja poistamisesta
24. hyväksyy käyttöön kokoushuoneistot ja –alueet sekä päättää kokoontumistilan enimmäishenkilömäärästä
25. päättää postilain 44 §:n mukaisista postilaatikoiden sijoittamisista

Lvi-tarkastaja

1. tekee maankäyttö- ja rakennuslain 120 f §:n mukaista suunnittelijan kelpoisuuden arviointia koskevan päätöksen
2. päättää maankäyttö- ja rakennuslain 122 e §:n mukaista erityisalan työnjohtajan hyväksymisestä ja hyväksymisen peruuttamisesta

3. päättää toimenpideluvasta, joka koskee kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentamista, uusimista ja muuttamista sekä maalämmön hyödyntämistä sekä niiden voimassaolon pidennykset
4. määrää päätöstensä osalta lupa- ja valvontamaksusta yksittäistapauksessa vahvistetun taksan mukaisesti
5. päättää rakennustyön tai muun toimenpiteen keskeyttämisestä
6. päättää suostumuksen antamisesta rakennustyönaikana poiketa lupapäätöksessä hyväksytystä suunnitelmasta

Ympäristönsuojelusihteeri

1. tekee ympäristönsuojelulain 122 §:n tarkoittaman päätöksen 118 - 120 §:n mukaisten (melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta, koeluonteinen toiminta sekä poikkeuksellinen tilanne muussa kuin luvanvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa) ilmoitusten johdosta
2. toimii ympäristönsuojelulain 172, 182 ja 188 §:ien tarkoittamana ympäristönsuojeluviranomaisen määräämänä viranhaltijana
3. päättää ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisesta ympäristönsuojelumääräyksiensä 6 §:n 6.4 ja 6.5.1. mainituista etäisyyksistä (jätevesien johtaminen haja-asutusalueilla) ja 6.3 käsittelystä, mikäli kiinteistöllä syntyvät jätevedet voidaan katsoa vähäisiksi, 10 §:n jätteenpolttokiellosta liittyen palokuntien harjoitteluun tai vastaavaan toimintaan ja 11 §:n 11.4 käytöstä poistetun öljysäiliön maastapoistamisvelvollisuudesta
4. toimii jätelain 122 §:n ja 123 §:n tarkoittamana viranhaltijana, antaa 126 §:n mukaisen määräyksen kiireellisessä tapauksessa ja 136 §:n tarkoittamana valvontaviranomaisena
5. toimii maa-aineslain 14 § ja 18 §:ien tarkoittamana viranhaltijana ja päättää maa-ainesten ottamisen keskeyttämisestä MAL 15 §:n mukaisesti
6. toimii vesilain 14 luvun 2, 3 ja 11 §:ien tarkoittamana viranhaltijana
7. antaa maastoliikennelain 30 §:n ja vesiliikennelain 21 §:n mukaiset luvat kilpailujen tai harjoitusten järjestämiseksi
8. ilmoittaa toiminnan rekisteröinnistä ilmoituksen tekijälle ympäristönsuojelulain 117 §:n mukaan
9. ilmoittaa jätehuoltorekisteriin merkitsemisestä ilmoituksen tekijälle jätelain 100 §:n mukaan
10. päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallisesti vireille tulleen asian rauettamisesta, käsittelyn keskeyttämisestä tai tutkimatta jättämisestä, kun

toimitettuja asiakirjoja/hakemusta ei täydennetä ratkaisun tekemisen kannalta oleellisten tietojen osalta hallintolain tarkoittamalla tavalla tai kun asian vireille panija vetää asian pois käsittelystä

11. antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen asiantuntijalausunnot kunnan muille viranomaisille ja toimialoille
12. antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen asiantuntijalausunnot valtion ympäristönsuojelun lupa- ja valvontaviranomaiselle vesilain mukaisista vähäisistä vesistö rakentamisista, kuten ruoppaus tai niitto
13. päättää vastuualuetta koskevien vakuuksien hyväksymisestä, muuttamisesta, valvomisesta ja vapauttamisesta, jollei toisin ole säädetty laissa tai muutoin määrätty

19 § Ratkaisuväliltä henkilöstöä koskevissa asioissa

1. Viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää kaupunginhallitus.
2. Viran kelpoisuusehdoista päättää virkaan ottava taho viran tullessa avoimeksi tai virkaa perustettaessa huomioiden lainsäädännössä kyseiseen tehtävään asetetut mahdolliset kelpoisuusehdot. Kaupunginvaltuustossa valittavan osalta kelpoisuusehdoista päättää kaupunginhallitus.
3. Viran ja tehtävän julistaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on valita viranhaltija tai työntekijä avoinna olevaan virkaan tai tehtävään. Viran, johon kaupunginvaltuusto valitsee viranhaltijan, julistaa kuitenkin haettavaksi kaupunginhallitus.
4. Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginjohtajan ja toimialajohtajat. Em. viranhaltijoiden valinnasta enintään 1 vuodeksi päättää kuitenkin kaupunginhallitus.
5. Kaupunginhallitus ja lautakunta valitsevat alaisensa palvelualueiden palvelupäälliköt. Em. viranhaltijoiden valinnasta enintään 1 vuodeksi päättää kuitenkin ko. toimialajohtaja.
6. Muilta osin esimiehen esimies tekee valinnat henkilöstöstä alaisensa esimiehen esittelystä. Enintään 1 vuoden palvelussuhteeseen valinnan tekee lähiesimies kuultuaan lähintä ylempää esimiestä.
7. Kaupungin palveluksessa toistaiseksi voimassaolevassa virkasuhteessa oleva henkilö voidaan nimittää virkaan tai työsuhteessa oleva henkilö toimeen ilman julkista hakumenettelyä. Mikäli viran tai toimen täyttäminen liittyy toiminnan uudelleen järjestämiseen tai muuhun siihen rinnastettavaan järjestelyyn tulee huomioida kunnallisen viranhaltijalain, työsopimuslain ja kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen määräykset.

8. Ehdollisen virkavaalin vahvistaa valtuuston suorittaessa kaupunginhallitus, toimielimen suorittaessa ko. toimialajohtaja ja viranhaltijan suorittaessa hän itse.
9. Palvelussuhteen ehdoista, koeajan määräämisestä tai siitä sopimisesta ja koeajan pituudesta palvelussuhteen alkaessa päättää se, joka ottaa palvelussuhteeseen saatuaan palkka-asiamiehen lausunnon. Kaupunginvaltuuston valitsemien osalta päättää kaupunginhallitus.
10. Harkinnanvaraisista palkanosista ja tarkistuksista päättää kaupunginjohtajan ja toimialajohtajan osalta kaupunginhallitus ja muiden osalta ko. toimialajohtaja saatuaan palkka-asiamiehen lausunnon sekä kuultuaan lähintä alaista esimiestä.
11. Palvelussuhteen päättämisestä, lomauttamisesta ja osa-aikaistamisesta päättää se, joka valitsee viranhaltijan tai ottaa työntekijän työsopimussuhteeseen lukuun ottamatta kaupunginvaltuuston valitsemaa viranhaltijaa, jonka palvelussuhteen päättämisestä, lomauttamisesta ja osa-aikaistamisesta päättää kaupunginhallitus lukuun ottamatta kaupunginjohtajan irtisanomista, josta päättää kaupunginvaltuusto.
12. Virantoimituksesta pidättämisestä päättää kaupunginjohtajan osalta kaupunginvaltuusto, toimialajohtajien osalta kaupunginhallitus ja muiden osalta toimialajohtaja.
13. Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen tai työntekijän siirtämisestä toiseen työsuhteeseen toimialan sisällä päättää toimialajohtaja. Toimialojen välisestä siirtämisestä päättää kaupunginjohtaja. Valtuuston valitsemien viranhaltijoiden osalta siirtämisestä päättää kaupunginhallitus. Järjestelyissä tulee huomioida kunnallisen viranhaltijalain, työsopimuslain ja kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen määräykset.
14. Kaupunginjohtajalle ja toimialajohtajille myöntää enintään kolme kuukautta kestävä virkavapauden ko. viranhaltijan esimies ja enintään yhden vuoden virkavapauden kaupunginhallitus. Pidemmästä virkavapaudesta heidän osaltaan päättää kaupunginvaltuusto.
15. Muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden osalta virka- tai työvapaan myöntää esimies.
16. Kaupunginhallitus myöntää sivutoimiluvan kaupunginjohtajalle. Kaupunginjohtaja myöntää sivutoimiluvan toimialajohtajalle sekä toimialajohtaja alaiselleen henkilöstölle. Edellä mainitut viranomaiset ottavat vastaan myös sivutoimi-ilmoitukset.

20 § Toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta ratkaisuvallan siirrossa
Kaupunginhallitus, lautakunnat ja viranhaltijat voivat siirtää tässä säännössä määriteltyä toimivaltaansa ja tehtäviään edelleen alaisilleen toimielimille ja viranhaltijoille, ellei laissa

erikseen toisin säädetä. Toimivaltaa ei voida siirtää viranhaltijalle asiassa, joka sisältää hallinnollisen pakon käyttämistä. Viranhaltijalla tulee olla tehtävän edellyttämä pätevyys.

Viranhaltija voi harkintansa mukaan perustellusta syystä yksittäistapauksessa saattaa tässä hallintosäännössä tai tämän hallintosäännön nojalla hänelle siirrettyyn ratkaisuvaltaan kuuluvan asian suoraan toimitelimen ratkaistavaksi.

3 luku Talous

21 § Talousarvio

Talousarviossa valtuusto päättää toimialueiden ja muiden kaupungin yksiköiden määrärahat ja tuloarviot, hankekohtaisen investointisuunnitelman sekä strategiaa toteuttavat toiminnalliset, laadulliset ja määrälliset tavoitteet.

Kaupunginvaltuusto päättää kaupungin talousarvion kaupunginhallituksen esityksestä toimialoja ja muita kaupungin yksiköitä tai niiden osia sitovaksi. Kaupunginhallitus ja lautakunta hyväksyvät alastaan toimintaa koskevat käyttösunnitelmat ja päättävät toimialaansa kuuluvista hankinnoista talousarvion sekä lakien ja säännösten mukaisesti sekä noudattaen kaupungin hankintaohjeita. Nämä toimitelimet voivat siirtää käyttösunnitelman hyväksymiseen ja hankintoihin liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille.

22 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen talousarvion muutosehdotuksia ei voida valtuustolle tehdä.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

23 § Poistosuunnitelman hyväksyminen

Suunnitelmapoistojen perusteet hyväksyy valtuusto. Käyttöomaisuuden perusparannusmeno lisätään poistamattomaan hankintamenuun, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä.

Valtuuston hyväksymien suunnitelmapoistojen perusteiden pohjalta kaupunginhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Kaupunginhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

24 § Rahatoimen hoitaminen

Valtuusto päättää lainan ottamista sekä lainan antamista ja sijoitustoimintaa koskevista perusteista. Talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää

antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Muista rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kaupunginhallitus.

25 § Riskienhallinta

Kaupunginhallitus vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta sekä päättää kaupungin omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta. Kaupunginhallitus voi siirtää toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille.

4 luku Hallinnon ja talouden tarkastus

26 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalainen ja tämän säännön mukaisesti.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kaupunginjohtaja.

27 § Tarkastuslautakunnan kokoukset

Tarkastuslautakunnan kokouksissa tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on velvollisuus olla läsnä lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Tarkastuslautakunta päättää esittelijästä ja ottaa itselleen sihteerin.

28 § Tarkastuslautakunnan tehtävät

Sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, lautakunnan on

- 1) seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- 2) huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä
- 3) tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

29 § Sidonnaisuusilmoitukseen liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalaissa tarkoitettujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

30 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä enintään kuudeksi vuodeksi hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön.

31 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät

Tilintarkastaja voi ottaa lautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa hyvän tilintarkastustavan kanssa.

32 § Tilintarkastajan ilmoitukset

Tilintarkastaja ilmoittaa tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnalle sen määräämällä tavalla. Kuntalain tarkoittamat ilmoitukset lautakunnalle tehdään kirjallisina lautakunnan puheenjohtajalle. Kaupunginhallitukselle annettavat ilmoitukset tehdään kirjallisena kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja kaupunginjohtajalle.

33 § Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalaissa.

34 § Tarkastuslautakunnan valmistelu valtuustolle

Lautakunta antaa valtuustolle vähintään viikkoa ennen tilintarkastuskertomuksen valtuustokäsittelyä arvionsa valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista edellisenä vuonna.

Lautakunta esittää arvionsa myös tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista sekä asianomaisten niistä antamista selityksistä ja kaupunginhallituksen lausunnosta.

Lautakunta esittää valtuustolle ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

5 luku Luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset

35 § Soveltamisala

Luottamushenkilölle suoritetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta, korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän luvun mukaisesti.

36 § Kokouspalkkio

Kaupungin toimielinten kokouksista suoritettavat kokouspalkkiot/kokous:

1. Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus 65 €
2. Lautakunnat 45 €
3. Muut toimielimet 45 €

Kokouspalkkio maksetaan myös kaupungin järjestämistä muista kuin varsinaisista kokouksista, esimerkiksi neuvottelusta, katselmuksesta, tarkastuksesta ja muusta tilaisuudesta, jossa henkilö edustaa kaupunkia. Edellytyksenä on pöytäkirjan tai muistion laatiminen sekä edustuksesta on toimielimen päätös. Kuntayhtymien ja kuntalaissa tarkoitettuihin kuntien yhteisiin toimielimiin valittujen kokouspalkkioiden osalta noudatetaan mitä edellä on määrätty valtuuston jäsenen palkkiosta, jos kuntayhtymä tai muu kunta ei suorita palkkiota.

Kokouspalkkiota ei makseta seminaareista, iltakouluista, informaatio-, keskustelu- tai koulutustilaisuuksista.

Toimielimen puheenjohtajana toimivalle luottamushenkilölle ja toimielimen pöytäkirjanpitäjälle maksetaan jäsenen palkkio 50 % korotettuna. Tätä korotusta ei kuitenkaan makseta puheenjohtajatehtävästä, josta puheenjohtaja saa tämän säännön 38 §:n mukaan vuosipalkkiota. Milloin varapuheenjohtaja tai määrättyä kokousta varten valittu puheenjohtaja toimii puheenjohtajana, hänellä on oikeus saada puheenjohtajan kokouspalkkio.

Valtuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle maksetaan osallistumisesta kaupunginhallituksen sama palkkio kuin kaupunginhallituksen jäsenelle.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja muulle jäsenelle maksetaan osallistumisesta valtuuston kokouksiin sama palkkio kuin valtuuston jäsenelle.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja kaupunginhallituksen määräyksestä lautakunnan tai muun toimielimen kokoukseen osallistuvalla kaupunginhallituksen muulle jäsenelle maksetaan sama palkkio kuin lautakunnan tai muun toimielimen jäsenelle.

Kaupunginvaltuuston, lautakunnan ja muun toimielimen kokouspalkkio maksetaan kaupunginjohtajalle. Muille viranhaltijoille ja toimihenkilöille kokouspalkkio maksetaan, mikäli he ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa.

Nuorisovaltuuston edustajille maksetaan osallistumisesta kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien kokoukseen sama palkkio kuin kyseisen toimielimen jäsenelle.

Asiantuntijat kutsuu kaupunginvaltuuston ja – hallituksen kokouksiin kaupunginjohtaja ja muiden toimielinten osalta puheenjohtaja, esittelijä tai pöytäkirjanpitäjä.

Yli kolme tuntia kestävästä kokouksesta maksetaan lisäksi jäsenen palkkion määrästä 50 % jokaista kolmen tunnin jälkeen alkavaa tuntia kohden, ei kuitenkaan enää kokouksen kestänyt yli viisi tuntia.

37 § Samana päivänä pidetyt kokoukset

Mikäli sama toimielin joko kokonaisuudessaan tai osastona, jaostona tai muuna neuvotteluryhmänä kokoontuu yhtenä päivänä useammin kuin kerran, maksetaan kokouksista ainoastaan yksi palkkio.

Lisäksi kaupunginhallituksen kokouksesta, joka pidetään samana päivänä kaupunginvaltuuston kokouksen kanssa, ei makseta kokouspalkkiota.

38 § Vuosipalkkiot

Kokousten ulkopuolella hoidetuista luottamustehtävistä maksetaan jäljempänä oleville luottamushenkilöille kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkiot seuraavasti:

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 1200 €

kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja 600 €

kaupunginhallituksen puheenjohtaja 1500 €

kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja 600 €

kaupunginhallituksen jäsen 500 €

keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja 500 €/vaalivuosi

lautakunnan puheenjohtaja, lukuun ottamatta vaalilautakuntaa 500 €

Mikäli tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtävänsä, hänen oikeutensa vuosipalkkioon lakkaa, kun este on yhtäjaksoisesti jatkunut kuukauden. Tästä alkaen maksetaan varapuheenjohtajalla tai muulle tehtävää hoitavalle kutakin

kalenterivuorokautta kohden vuosipalkkion 365:s osa siihen saakka, kunnes asianomainen palaa hoitamaan tehtäviään.

39 § Vaalilainsäädännön edellyttämien toimielinten palkkiot

Keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle maksetaan kultakin vaalitoimituspäivältä tämän osallistuessa vaalityöskentelyyn palkkiota seuraavasti:

yli 6 tuntia 100 e

4-6 tuntia 80 e

alle 4 tuntia 60 €.

Toimielimen puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana toimivalle luottamushenkilölle maksetaan palkkio 50 % korotettuna.

Toimituspäiviä edeltävistä ja niitä seuranneista kokouksista maksetaan tämän säännön 33 §:n mukaisesti määräytyvä lautakunnan tai muun toimielimen jäsenen kokouspalkkio.

40 § Luottamushenkilöpöytäkirjanpitäjä

Toimielimen pöytäkirjanpitäjänä toimivalle luottamushenkilölle suoritetaan, jollei hän saa tehtävistään vuosipalkkiota tai muuta erityistä korvausta, kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna.

41 § Toimituspalkkiot

Luottamushenkilö, joka nimettynä muuhun kuin tässä säännössä tarkoitettuun kokoukseen, neuvotteluun tai toimitukseen, edustaa kaupunkia tai valvoo toimialuettaan, saa toimeksiannon antaneen toimielimen jäsenen kokouspalkkiota vastaavan suuruisen toimituspalkkion.

42 § Ansionmenetykskorvaus

Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta todellisesta ansionmenetyksestä samoin kuin kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä kultakin alkavalta tunnilta ei kuitenkaan enemmältä kuin kahdeksalta tunnilta kalenterivuorokaudessa.

Tuntikorvauksen enimmäismäärä 22 €/tunti.

Saadakseen korvausta luottamushenkilön tulee esittää ansionmenetyksen osalta työnantajan todistus siitä sekä kustannuksista hyväksyttävä selvitys. Työnantajan todistuksesta on käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.

Luottamushenkilön, joka tekee ansio- ja muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimitus- tai virkasuhteessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys

ansionmenetyksestään ja luottamustoimen johdosta aiheutuneista todellisista kustannuksista.

Luottamushenkilö on oikeutettu ansionmenetykskorvaukseen sellaisesta luottamustehtävän hoitamiseen liittyvästä tilaisuudesta, josta kokouspalkkiota ei makseta.

43 § Matkakustannusten korvaaminen

Luottamushenkilön oikeudesta saada luottamustehtävän hoitamisesta johtuen matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa, kurssipäivärahaa ja korvausta ulkomaille tehdystä virkamatkasta sekä korvausten saamisessa noudatettavasta menettelystä ovat soveltuvien osin voimassa kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen määräykset, kuitenkin siten, että kaupunginhallituksella on yksittäistapauksessa oikeus määrätä toisin majoittumiskorvauksesta.

Matkakustannusten korvaamista varten kunkin kokouksen osalta hankitaan luottamushenkilöiltä tiedot ja kirjallinen allekirjoitus.

Korvausvaatimus on esitettävä viipymättä toimielimen pöytäkirjanpitäjälle.

44 § Vaatimusten esittäminen

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa, siitä, kun oikeus korvaukseen on syntynyt. Vaatimus osoitetaan toimielimen pöytäkirjanpitäjälle.

45 § Palkkioiden ja korvausten maksamisaika

Tässä säännössä mainitut kokouspalkkiot maksetaan neljännesvuosittain. Ansionmenetykskorvaukset ja kustannusten korvaukset voidaan maksaa kuitenkin korvausvaatimuksen esittämistä seuraavan kuukauden yleisenä palkanmaksupäivänä.

6 luku Kokousmenettelyä koskevat määräykset

46 § Luvun määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kaupungin kunnallisissa toimielimissä sekä soveltuvien osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa.

Luvun säännösten lisäksi toimielinten kokouksissa noudatetaan kuntalain ja hallintolain säännöksiä kunnan hallinto- ja päätöksentekomenettelyssä noudatettavista menettelytavoista sekä hallinnon yleisiä periaatteita.

Toimielinten kokoukset voidaan pitää sähköisesti ja/tai käyttää sähköistä päätöksentekomenettelyä.

Valtuuston kokousmenettelystä määrätään luvussa 7.

47 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin pitää kokouksensa päättämänään aikana ja päättämässään paikassa.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä.

48 § Kokouksen koollekutsuminen

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat (asialista). Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Toimielinten kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä (4) päivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

49 § Jatkokokous

Jos kokousasioita ei ole saatu siinä kokouksessa käsitellyiksi, asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille on kuitenkin annettava tieto jatkokokouksesta.

50 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen pöytäkirjanpitäjä voi toimittaa kutsun varajäsenelle.

51 § Kokouksen pitäminen

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä.

Toimielin voi erityisistä syistä päättää ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa, mikäli vähintään puolet jäsenistä kannattaa asian käsiteltäväksi ottamista.

52 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa. Annettuaan varoituksen puheenjohtaja saa määrätä poistettavaksi henkilön, joka käyttäytyy sopimattomasti. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

53 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

54 § Esittely

Asiat päätetään kunnallisen toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana. Jos esittelijä on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin toimielin on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaehdotuksena on muutettu ehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on poistettava esityslistalta, jollei toimielin toisin päättä.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

55 § Esteellisyyden toteaminen

Esteellisen henkilön on itse ilmoitettava esteellisyydestään.

Toimielimen puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava jäsenen tai muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi.

56 § Äänestys ja vaalit

Äänestyksestä ja vaalin toimittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä tämän säännön luvussa 7 määrätään.

Päätöksentekoon osallistuneella, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan, sekä asian esittelijällä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta, on oikeus ilmoittaa päätöksestä eriävä mielipide. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Ennen pöytäkirjan tarkastamista esitetyt kirjalliset perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut ei ole vastuussa päätöksestä. Esittelijä on vastuussa hänen esittelystään tehdystä päätöksestä, jollei hän ole ilmoittanut eriävää mielipidettä.

57 § Toimielimen pöytäkirjan laatiminen, tarkastaminen ja nähtävänä pitäminen

Pöytäkirjan kirjoittaa puheenjohtajan johdolla toimielimen nimeämä pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä kaupungin verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään:

1) järjestäytymistietoina:

- toimielimen nimi,
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouspaikka,
- läsnä- ja poissaolleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä sekä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

2) asian käsittelytietoina:

- asiaotsikko,
- selostus asiasta,
- päätösehdotus,
- esteellisyys,
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu,
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos,
- vaalit, vaalitapa ja vaalien tulos,
- päätöksen toteaminen
- eriävä mielipide
- lisätietojen antaja sekä
- täytäntöönpano.

3) laillisuustietoina:

- oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus,
- puheenjohtajan allekirjoitus,
- pöytäkirjanpitäjän varmennus,
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta sekä
- merkintä nähtävänä pidosta, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä.

Pöytäkirjaan liitettävissä oikaisuvaatimusohjeissa annetaan tarpeelliset ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Pöytäkirjaan liitettävässä valitusosoituksessa on mainittava valitusviranomainen, valitusaika ja mitä valituskirjaan on liitettävä.

Päätökseen, josta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä valitusta, on liitettävä tästä ilmoitus ja samalla mainittava, mihin lain tai asetuksen kohtaan kielto perustuu.

Mitä edellä on määrätty, noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden päätöksiin. Viranhaltijapäätökset ovat yleisesti nähtävänä jokaisen viikon maanantaina tai tätä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä kunkin viranhaltijan toimipaikassa, jolloin ovat nähtävänä edellisen viikon aikana tehdyt viranhaltijapäätökset.

58 § Kaupunginhallituksen ja lautakunnan otto-oikeus

Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja.

Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi lautakunnan esittelijä.

59 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupungin viranomaisen on neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta ilmoitettava kaupunginhallitukselle ja lautakunnalle niiden määräämällä tavalla niistä päätöksistä, jotka voidaan ottaa kaupunginhallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei saa kuitenkaan ottaa:

1. lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita,
2. yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita,
3. henkilöstöasioita, paitsi jos ne koskevat palvelussuhteeseen valitsemista, palvelussuhteen palkkausta tai palvelussuhteen päättämistä.

7 Luku Valtuusto

Yleiset määräykset

60 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja, ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Ennen puheenjohtajiston vaalia valtuusto päättää puheenjohtajiston toimikaudesta ja varapuheenjohtajien määrästä.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä toimii ja sen muistakin sihteerintehtävistä huolehtii hallintopäällikkö tai muu valtuuston määräämä viranhaltija.

61 § Valtuustoryhmän muodostaminen

Valtuutetut voivat valtuustotyöskentelyä varten muodostaa valtuustoryhmiä.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuustolle kirjallinen ilmoitus, joka on kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen allekirjoitettava. Ilmoitus jätetään valtuuston puheenjohtajalle.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

62 § Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen
Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

63 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

Valtuutetun aloiteoikeus

64 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla sekä valtuutetun sijaan tulleella varavaltuutetulla oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi erikseen päättää, että aloitteesta käydään lähetekeskustelu siitä, miten asia on valmisteltava.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

65 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kunnanhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevasta asiasta.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään seitsemän viikon kuluttua kysymyksen jättämisestä hallintokeskukseen tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu antaa.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta tutkimaan kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä tästä. Muuta päätöstä ei kysymyksen johdosta saa tehdä.

66 § Kyselytunti

Valtuutetulla on oikeus esittää kaupunginhallitukselle kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään kolmen minuutin pituisia, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kysymyksiä kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa koskevista asioista.

Kyselytunti järjestetään ennen valtuuston kokousta, jollei valtuusto toisin päätä. Kyselytunnista ilmoitetaan valtuutetuille, mikäli mahdollista kokouskutsun yhteydessä.

Kysymys on kirjallisena toimitettava hallintokeskukseen viimeistään neljätolmeista (14) päivää ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.

Kaupunginhallitus voi harkintansa mukaisesti ottaa vastattavakseen myöhemminkin tulleita kysymyksiä.

Kysymykset otetaan vastattaviksi niiden saapumisjärjestyksessä. Puheenjohtajalla on kuitenkin oikeus määrätä tasapuolisuutta noudattaen muukin vastaamisjärjestys.

Saatuaan kaupunginhallitukselta vastauksen kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisäkysymystä. Myös muilla valtuutetuilla on mahdollisuus tehdä yksi asiaan liittyvä lisäkysymys. Kysymysten johdosta ei käydä keskustelua.

Puheenjohtajana kyselytunnilla toimii valtuuston puheenjohtaja. Kyselytunti on julkinen.

Valtuuston kokoukset

67 § Kokouskutsu

Kutsu valtuuston kokoukseen on vähintään viisi (5) päivää ennen kokousta lähetettävä erikseen kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kaupungin verkkosivuilla. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

68 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Valtuusto voi päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti edellyttäen, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

69 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kunnan verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

70 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka on estynyt hoitamasta valtuutetun tointaan tai joka on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, on viipymättä ilmoitettava asiasta valtuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös kaupunginvaltuuston sihteerille.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava valtuutetun ja muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi.

71 § Läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston kokouksessa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä.

Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajalla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Valtuusto päättää muiden kuin edellä mainittujen henkilöiden ja nuorisovaltuuston edustajien läsnäolo- ja puheoikeudesta.

72 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle tilapäinen puheenjohtaja.

73 § Nimenhuuto

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko valtuusto laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

74 § Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut

Valtuutettu, joka ei ole paikalla nimenhuudossa, merkitään pöytäkirjaan poissa olevaksi. Jos hän saapuu kokoukseen myöhemmin, hänen on ilmoitettava puheenjohtajalle, jolloin pöytäkirjaan merkitään, mihin kellonaikaan ja minkä asian käsittelyn aikana hän on saapunut kokoukseen. Vastaavasti menetellään silloin, kun valtuutettu poistuu kesken kokouksen.

Läsnä oleviksi katsotaan valtuutetut ja varavaltuutetut, jotka ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet edellä kerrotuin tavoin siitä poistuvansa tai joita muuten ei ole todettu poissa oleviksi.

Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä uuden nimenhuudon, jos se läsnä olevien toteamiseksi on tarpeen.

75 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat esitellään valtuustolle esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päätä.

Käsittelyn pohjana (pohjaehdotuksena) on kaupunginhallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalta olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaehdotus on muutettu ehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on poistettava esityslistalta.

76 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Jos puheenvuoroa pyydetään yhtä aikaa sekä kirjallisesti että muulla tavalla, on kirjallisesti pyytäneellä etusija. Edellä kerrotusta järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

- 1) asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä;
- 2) puheenvuoron kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, jos käsitellään asianomaisten toimielinten valmistelemissä asioita; sekä
- 3) repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta siten, että ryhmäpuheenvuoro voi kestää 10 minuuttia ja muu puheenvuoro 3 minuuttia.

77 § Puheenvuorojen käyttäminen

Puheenvuoron saaneen on puhuttava paikaltaan tai puhujakorokkeelta.

Puhujan on pysyttävä käsiteltävänä olevassa asiassa. Jos hän siitä poikkeaa, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos puhuja ei noudata huomautusta, puheenjohtajan on kiellettävä häntä jatkamasta puhettaan.

78 § Pöydällepanoehdotus

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian asiallisen käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta ja siitä on tehtävä päätös ennen kuin keskustelua itse asiasta jatketaan. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn; jos se hylätään, jatkuu käsittely.

Asia, joka esitetään ensimmäisen kerran valtuustolle eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista sitä pyytää. Muussa tapauksessa asian pöydällepanosta päätetään äänten enemmistöllä.

79 § Ehdotukset

Keskustelun kuluessa tehty ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja julistaa keskustelun päättyneeksi. Tämän jälkeen hänen on esitettävä valtuuston hyväksyttäväksi selostus keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista.

Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena taikka ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi. Pohjaehdotus otetaan kuitenkin äänestettäväksi, vaikka niitä ei olisi kannatettu.

Jollei ole muita äänestykseen otettavia ehdotuksia kuin pohjaehdotus, puheenjohtajan on julistettava se valtuuston päätökseksi.

80 § Äänestystapa

Äänestys on toimitettava avoimesti. Jos äänestys on toimitettu muulla tavalla kuin nimenhuudolla tai äänestyskoneella, äänestys on vaadittaessa tai puheenjohtajan katsoessa sen selvyuden vuoksi tarpeelliseksi toimitettava uudelleen nimenhuudolla tai äänestyskoneella.

81 § Äänestysjärjestys

Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että:

- 1) ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan;
- 2) jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä; sekä
- 3) jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräänemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

82 § Toimenpidealoite

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä kaupunginhallitukselle osoitettavan toimenpidealoitteen, jonka tulee liittyä käsiteltävänä olevaan asiaan ja joka ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä muuttaa tai laajentaa sitä.

83 § Sähköinen kokous

Valtuuston kokoukset voidaan pitää sähköisenä kokouksena. Edellytyksenä sähköisen kokouksen pitämiseksi on, että se on teknisesti mahdollista järjestää julkisena kokouksena.

Vaalit

84 § Yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Milloin vaali toimitetaan suljetuin lipuin, äänestyslipun on oltava kokoonlaitettu niin, ettei sen sisältö ole näkyvässä. Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä.

Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle nimenhuudon määräämässä järjestyksessä.

Ääniä voidaan antaa jokaiselle vaalissa kysymykseen tulevalle ehdokkaalle, vaikkei häntä olisi keskustelussa ehdotettu tai kannatettu.

85 § Enemmistövaali

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenenä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Toimitettaessa enemmistövaali suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

86 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on viisi (5) jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

87 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

88 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan nimi kuin vaalissa on valittavana jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa sen valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 88 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

89 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa on virheellisyys, annetaan asiamiehelle tilaisuus sen korjaamiseen vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on asiamiehen toimittaman ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana kahdella tai useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

90 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Sitten kun edellä 88 §:ssä mainittuja oikaisuja varten varattu määräaika on päättynyt, vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.

91 § Vaalitoimitus

Kunkin valtuutetun on nimenhuudon määräämässä järjestyksessä annettava valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippu, johon hän on merkinnyt äänestämänsä ehdokaslistan numeron.

92 § Vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen

Nimenhuudon päätyttyä valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyuden sekä laskee ja toteaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvan osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka ilmoittaa vaalin tuloksen valtuustolle.

Vaalissa annetut äänestysliput on säilytettävä, kunnes päätös vaalissa, jossa niitä on käytetty, on saanut lainvoiman. Sama koskee arvonnassa käytettyjä lippuja. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, ne on säilytettävä suljetussa kuoressa.

Pöytäkirja

93 § Pöytäkirja

Valtuuston pöytäkirjasta noudatetaan soveltuvin osin, mitä pöytäkirjasta tämän säännön 6. luvussa määrätään.

Mikäli äänestys on toimitettu nimenhuudolla, äänestysluettelo liitetään pöytäkirjaan.

94 § Pöytäkirjan tarkastus

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päätä.

95 § Päätöksen tiedoksiinto kunnan jäsenille

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kaupungin verkkosivuilla siten kuin kuntalaissa säädetään.

8 luku Erinäiset määräykset

96 § Kaupungin nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoittaminen

Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päättämät sopimukset ja annettavat sitoumukset ja muut asiakirjat sekä toimituskirjat ja kirjelmät allekirjoittaa yksin kaupunginjohtaja tai hänen sijaisensa. Tarvittaessa allekirjoituksen varmentaa toimialajohtaja tai hänen sijaisensa.

Muun toimielimen päättämät sopimukset ja annetut sitoumukset muut asiakirjat sekä toimituskirjat ja kirjelmät allekirjoittaa yksin asianomainen toimialajohtaja tai hänen sijaisensa. Tarvittaessa allekirjoituksen varmentaa asianomaisen palvelualueen palvelupäällikkö tai hänen sijaisensa.

Toimielimen hallinnassa olevista asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset voi toimielimen pöytäkirjanpitäjä, asianomainen esittelijä tai muu heidän valtuuttama henkilö yksin todistaa oikeaksi.

Kaupungin keskusarkistonhoidosta vastaava voi yksin todistaa oikeaksi kaupungin arkistoissa säilytettävistä asiakirjoista annetut jäljennökset ja otteet.

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.

Viranhaltijapäätöksen perusteella tehtävät sopimukset ja annettavat sitoumukset, muut asiakirjat sekä toimituskirjat ja kirjelmät allekirjoittaa päätöksentekijä.

Sen lisäksi, mitä laissa on säädetty, kaupungille tulevia haasteita ja tiedoksiintoja ottavat vastaan kaupunginjohtaja tai hänen sijaisensa sekä toimialajohtaja tai hänen sijaisensa.

97 § Kaupungin asukkaiden aloitteet

Kaupungin asukkaalla sekä kaupungissa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyistä kaupungin toimintaa koskevista aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen ja lautakunnan tehtäväalueella tehdyistä aloitteista on vastaavasti esitettävä tiedot kaupunginhallitukselle ja asianomaiselle lautakunnalle niiden päättämällä tavalla.

Aloitteiden käsittelystä ja niiden johdosta päätetyistä toimenpiteistä tiedotetaan aloitteen tekijälle.

9. Voimaantulosäännökset

Tämä sääntö tulee voimaan 1.6.2017 ja samalla kumotaan

- kaupunginvaltuuston hyväksymä 1.1.2015 voimaan tullut hallintosääntö
- kaupunginvaltuuston hyväksymä 1.1.2007 voimaan tullut valtuuston työjärjestys
- kaupunginhallituksen hyväksymä 1.1.2015 voimaan tullut määräys ratkaisuvallan siirtämisestä
- kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymä 1.1.2015 voimaan tullut määräys ratkaisuvallan siirtämisestä
- vapaa-aikalautakunnan hyväksymä 1.1.2015 voimaan tullut määräys ratkaisuvallan siirtämisestä
- ympäristölautakunnan 1.1.2015 voimaan tullut määräys ratkaisuvallan siirtämisestä
- teknisen lautakunnan 29.1.2015 voimaan tullut määräys ratkaisuvallan siirtämisestä